

ଅପସାହିତ୍ୟର ପ୍ରସାର : ଏକ ସଂକଟ

ଶାନ୍ତିନିକେତନ

ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୯୯୩

ସମକାଳୀନ ପୃଥିବୀରେ ଅପସାହିତ୍ୟର ଅବାଧ ପ୍ରସାର ଏକ ସାମାଜିକ ସଂକଟ ସୁଷ୍ଠୁ କରିଛି। ଏହାର ପ୍ରାଦୁର୍ଗାବ ପୃଥିବୀରେ ହୃଦୟ ଗତିରେ ଦେଖା ଦେଉଛି। ବୈଷୟିକ ଆନନ୍ଦ ହୃଦୟମ ବିକାଶ ସବେ କଲା ଓ ସାହିତ୍ୟର ଯଥାଯଥ ମୂଳ୍ୟାଯନ ପାଇଁ କୌଣସି ମାନ୍ଦ୍ୟଦର୍ଶ ଏଯାବତ ସୁଷ୍ଠୁ ହୋଇପାରି ନାହିଁ। ଏହାର ସ୍ଵାଭାବିକ ପରିଣାମ ଭାବେ ଦେଖାଦେଉଛି ଅପସାହିତ୍ୟର ନିରକ୍ଷୁଶ ବୃଦ୍ଧି। ଶାନ୍ତିନିକେତନଙ୍କ ‘ବୁଝବାରିଆ ସାହିତ୍ୟ ଆସର’ର ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୭ ତାରିଖ ‘ବସନ୍ତଉତ୍ସବ’ରେ ଅତିଥିଭାବେ ଯୋଗଦେଇ ବିଶିଷ୍ଟ କଥାକାର ମନୋଜ ଦାସ ଏହି ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ। ସମ୍ମାନ ‘ଚାନାଭରନ’ ପରିସରରେ ଅନୁଷ୍ଠାନିତ ଏହି ଉତ୍ସବରେ ସଭାପତିତ୍ବ କରିଥିଲେ ଗାସିକ କଇଲାଶ ପଞ୍ଜାଯକ। ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ‘ବସନ୍ତ ସଙ୍ଗାତ’ ଗାନ କରିଥିଲେ କୁମାରୀ ଡଲି ପଣ୍ଡା। ବହିଗାଗତ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସ୍ଵାଗତ କରିଥିଲେ ଶ୍ରୀମନୋଜ ନନ୍ଦ। ସ୍ଵାଗତ ଭାଷଣ ପ୍ରଦାନ

କରିଥିଲେ ଟିକିଲିବାବୁ, ଅତିଥି ପରିଚୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ତକ୍କର ଗିରିବାଲା ମହାନ୍ତି। ସମାଦକ ଶ୍ରୀନାରାୟଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାସଙ୍କ ବିବରଣୀ ପାଠ ପରେ ଅତିଥି ଶ୍ରୀ ମନୋଜ ଦାସଙ୍କୁ ଆସର ପକ୍ଷରୁ ତାଙ୍କର ନିଷାପୁର ସାହିତ୍ୟ ସାଧନା ପାଇଁ ଏକ ମାନପତ୍ର ଓ ଉଭରୀୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ପ୍ରଫେସର ନରେନ୍ଦ୍ର ନାଥ ମିଶ୍ର। ମାନପତ୍ର ପାଠ କରିଥିଲେ ଶିରୀଶ ପ୍ରସାଦ ହୋତା। ଏହି ଅବସରରେ ଟିକିଲିବାବୁ ଓ ନାରାୟଣ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାସଙ୍କ ସଂପାଦନାରେ ଆସରେ ବସନ୍ତ-କବିତାର ବିଶେଷ ସ୍ଵରଣିକା ‘ବୈତାଳିକ’, ତକ୍କର ମିହିର ସାହୁଙ୍କ ଗନ୍ଧପୁସ୍ତକ ‘ଅତ୍ୱିଷ ଦୁଃଖସବୁ’ ଓ ଟିକିଲିବାବୁଙ୍କ କ୍ଷୁଦ୍ର ନାଟକ ସଂକଳନ ‘ଅଂଧକାରରସ୍ଵର’ ଅତିଥି ଶ୍ରୀମନୋଜ ଦାସ ଉଦ୍‌ବ୍ଲୋଚନ କରିଥିଲେ। ଏହି ଅବସରରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମନୋଜ ଦାସଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ସାହିତ୍ୟ ସଂପର୍କର ବହୁବିଧ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାର ଯାଇଥିଲା। ଏହାଛଢା ଏହି ଅବସରରେ ଶ୍ରୀନଗେନ ଦାସ ଓ ସତ୍ୟବ୍ରତ ଭାରତୀଙ୍କ ମିଲିତ ଆନୁକୂଳ୍ୟରେ ମନୋଜ ଦାସଙ୍କ ସାହିତ୍ୟକୃତି ଗୁଡ଼ିକର ଏକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ଆୟୋଜିତ ହୋଇଥିଲା। □